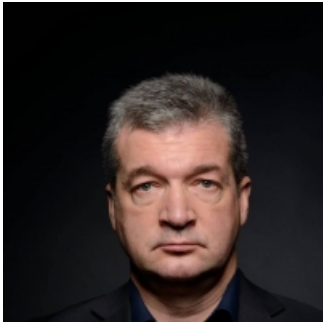

Kā notiek valsts budžeta izdevumu pārskatīšana? 31.08.2021

Publicēts: 31.08.2021.

Atis Zakatistovs, Finanšu ministrijas parlamentārais sekretārs, izdevumu pārskatīšanas darba grupas vadītājs

Valsts budžeta pārskatīšana ir daļa no budžeta procesa, kurā tiek analizēts budžeta izlietojums. Izdevumu pārskatīšanas mērķis ir, nepalielinot esošo budžetu, rast iekšējos resursus jaunu prioritāšu īstenošanai.

Budžets tiek uzskatīts par līdzekli definētu mērķu sasniegšanai. Līdz ar to, pirmkārt, izdevumu pārskatīšanas procesā tiek skatīti ministriju definētie rezultatīvie rādītāji, tiek analizēta šo rādītāju aktualitāte, izpildes vai neizpildes iemesli. Analīzes rezultātā kvantitatīvie rādītāji tiek modificēti vai papildināti, lai atspoguļotu aktuālo situāciju. Otrkārt, tiek analizētas kvantitatīvo rādītāju sasniegšanas metodes, ministriju izstrādātās politikas, kā arī politiku īstenošanas finansējums, ar tām saistītie procesi un procedūras. Treškārt, tiek vērtētas atbalsta funkcijas, kā, piemēram, grāmatvedība, IT, cilvēkresursu vadība, šo funkciju izmaksas, lietderība un centralizācijas iespējas. Ceturtkārt, tiek vērtēti ārkārtas izdevumi un sasniedzamie rezultāti, šogad tie bija COVID-19 izdevumi, kā arī ministriju sadarbība atsevišķu politiku ietvaros.

Izdevumu pārskatīšanas darba grupā pastāvīgi darbojas Finanšu ministrijas, Pārresoru koordinācijas centra, Valsts kancelejas, Valsts kontroles un Latvijas bankas eksperti. Izdevumu pārskatīšanas laikā notiek tikšanās gan ar ministriju ekspertiem, gan arī vairāku ministriju pārstāvju tikšanās par sadarbību kopējo politiku īstenošanai.

Izdevumu pārskatīšanai ir fiskāli preventīva daba. Proti, Finanšu ministrija un darba grupa neveido nozaru politikas, bet gan sniedz fiskālu novērtējumu un labāko starptautisko praksi, kā iespējams rast ekonomiskākos veidus politikas īstenošanai, samērojot iespējas ar vajadzībām, analizē atsevišķu politiku un iespējamo alternatīvu fiskālo ietekmi, veido un skaidro labās prakses pielietojumu procesu vienkāršošanā un ministriju sadarbībā.

Līdz ar to izdevumu pārskatīšanas procesa pamatā ir ekspertu sadarbība un savstarpēja uzticēšanās, lai uz patiesas informācijas pamata varētu modelēt finansiāli izdevīgākos un efektīvākos risinājumus. Vienlaikus valsts budžeta izdevumu pārskatīšanas ietvaros tiek rasti labākie iespējamie risinājumi dažādos sarežģītos jautājumos, veicināta starpinstiūciju sadarbība un ieviesta labākā pasaules prakse.

Vienkāršojot, izdevumu pārskatīšanas vispārējās fiskālas disciplīnas komponente palīdz atbildēt uz jautājumu – ko varam atļauties? Politiku un atbalsta funkciju analīzes komponente palīdz atbildēt uz jautājumu – kā rast iekšējos resursus aktuālo problēmu risināšanai? Procesu un ministriju sadarbības vērtēšanas komponente palīdz atbildēt uz jautājumu – kā efektīvāk un lētāk sniegt atbilstošas kvalitātes pakalpojumus, un kā tos nedublēt?

2021. gads ir sestais gads, kopš Finanšu ministrija veic izdevumu pārskatīšanu, sagatavo informatīvo ziņojumu par izdevumu pārskatīšanas rezultātiem un sniedz priekšlikumus par šo rezultātu izmantošanu vidēja termiņa budžeta ietvara likuma projekta, kā arī gadskārtējā valsts budžeta likuma projekta izstrādes procesā. Šogad izdevumu pārskatīšanas rezultātā tika rasti 172,8 miljoni eiro, no kuriem 102,2 milj. eiro novirzāms ministriju aktuālajām prioritātēm, savukārt 70,6 milj. eiro novirzāms citām kopējām prioritātēm.

<https://www.fm.gov.lv/lv/ka-notiek-valsts-budzeta-izdevumu-parskatisana-31082021>